

SwedCOLD temadag

Energiforsk – vattenkraftens miljöprogram

Birgitta Adell / 22 okt -2019

Join the
change

fortum

Ansvarig

Elin Hellmér

0704154807

E-POST

Uppdragsgivare

Vattenfall Vattenkraft AB, Fortum Generation AB, Sydkraft Hydropower AB, Statkraft Sverige AB, Skellefteå Kraft AB, Holmen Energi AB, Jämtkraft AB, Tekniska Verken i Linköping AB, Mälarenergi, Sollefteåforsens AB, Karlstads Energi AB och Jönköping Energi AB.

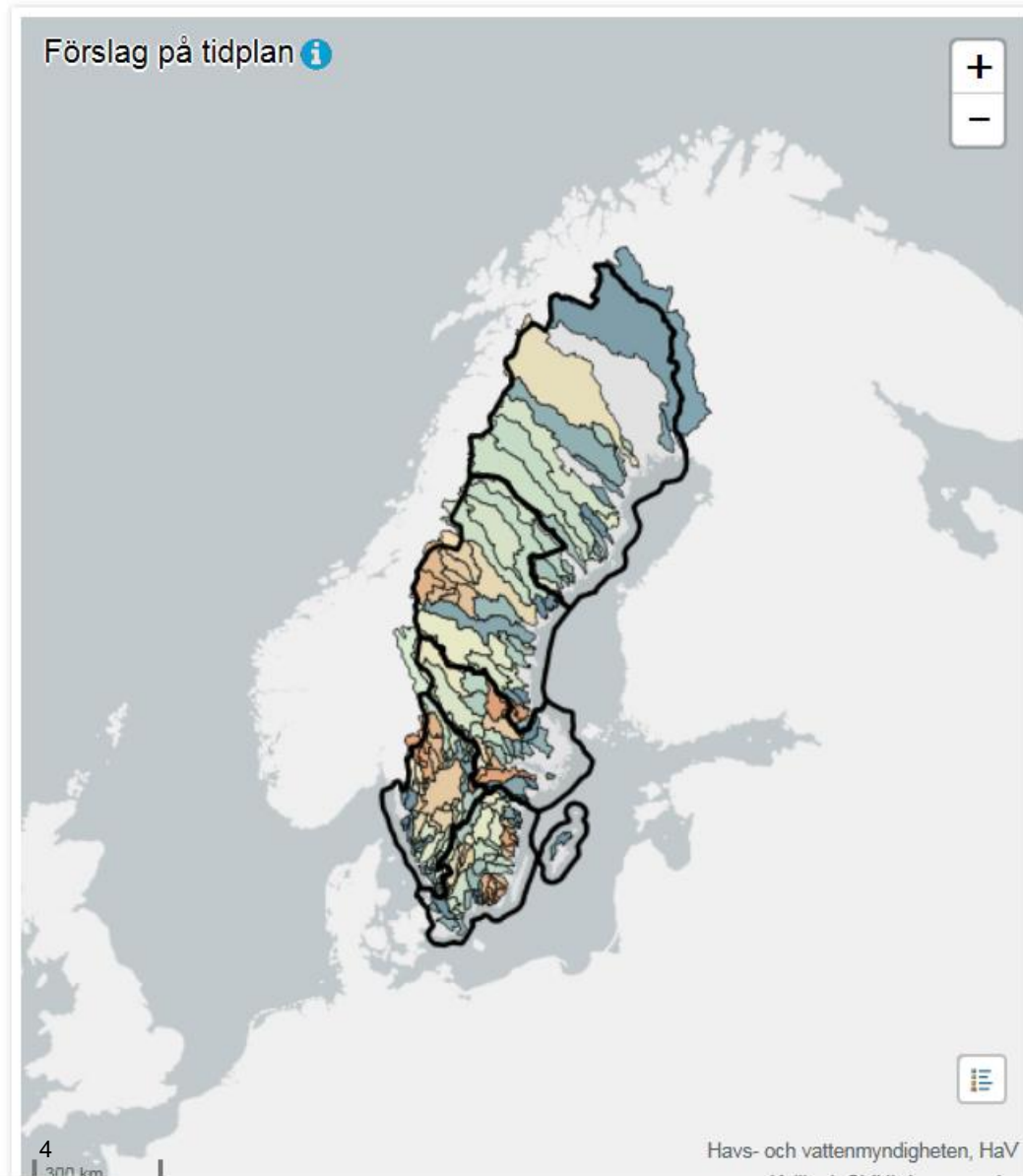
Länk;

<https://www.energiforsk.se/program/miljoprogram-vattenkraft/>

Vattenkraft och miljö – ny lagstiftning

- Moderna miljövillkor för alla vattenverksamheter som producerar vattenkraftsel
- Förslag Nationell plan för omprövning av vattenkraft lämnades till regeringen 1 oktober. Riktvärde påverkan vattenkraft 1,5 TWh (HaV, EM, SvK).
- Genomförande under en 20-års period
- Avrinningsområdesperspektiv – prövningsgrupper
- Modernt miljövillkor kan fortsättningsvis inte vara äldre än 40 år
- Anmälan till nationell plan av verksamheter (1 juli 2019)

Prövningsgrupper

Huvudavrinningsområde

Produktionsförlust
enligt nationell
strategi (%)

Indalsälven	2,0
Dalälven	3,5
Göta älv	4,8
Luleälven	1,1
Ångermanälven	0,1
Umeälven	2,7
Ljusnan	1,5
Skellefteåälven	0,7
Ljungan	0,5
Motala ström	7,2
Norrström	18
Gideälven	3,6
Nissan	5,4
Lagan	9,4
Ätran	6,1
Helge å	21,5
Gavleån	16,9
Emån	22,1
Viskan	18
Rickleån	10,5
Moälven	21,7
Delångersån	2,2
Övriga avrinningsområden	11,7

Kommande omprövning av vattenkraft

- Regional samverkan – Länsstyrelser håller i denna
- VU ansvarar för att omfattning och att ansökan lämnas in
- Syfte – genomförande av ramdirektivet för vatten samtidigt som mål för 100 % förnybart 2040 ska klaras. Utmaning!
 - Begränsad information om ekologin i våra älvar
 - Begränsad uppföljning och förståelse av effekter av gjorda åtgärder
 - Rätt åtgärd på rätt plats och är det möjligt?

Kunskap om vattnens ekologi och potential för förbättring är en nyckel

Genomförda projekt 2017-2018

Projekt **Rapporter**

Försök med låglutande galler

1 SEP 2016 - 31 AUG 2018, OLLE CALLES, KARLSTADS
UNIVERSITET

Populationsmodellering

1 SEP 2016 - 30 SEP 2018, KJELL LEONARDSSON, SVERIGES
LANTBRUKSUNIVERSITET

Utveckling av miljöförbättrande åtgärder i reglerade vattendrag utan betydande produktionspåverkan

1 NOV 2016 - 30 SEP 2017, MATS BILLSTEIN, VATTENFALL R&D

Samhällsekonomisk värdering av utrivningar av vattenkraftanläggningar

15 MAR 2017 - 30 SEP 2018, JESPER STAGE, LULEÅ TEKNISKA
UNIVERSITET

Nya projekt Energiforsk program 2019-2021

- Beslutade om 3,9 Mkr i utlysning under vintern (ansökningar 20 Mkr)
- Målsättning hitta sådant som kan underlätta kommande omprövningar

Pågående projekt;

- ECOHAB delfinansierat Energiforsk, Energimyndigheten
 - Metoder och verktyg: ta fram och utvärdera åtgärder som ökar biologisk mångfald och konnektivitet med bibehållen vattenkraft (KaU, LTU, UU)
- Konfliktområden Natura 2000 – vattenkraft. Sweco.
 - Syfte att fram metod för analys av nuläge, påverkan och åtgärdsbehov Natura-2000 områden och därmed förhoppningsvis underlätta prövningsprocesserna.

Pågående projekt och beslutade

- Metodik modellering av torrfårar.
 - Ekologi och hydraulik - handbok. Sweco & WSP
- Korttidsregleringens påverkan på biologin varierar med geomorfologin.
 - Syfte är att undersöka hur geomorfologiska parametrar hos vattendraget påverkar effekter av korttidsreglering på biologiska värden Karlstads universitet.
- Miljöåtgärder i vattendrag: Exempelsamling från Mörrumsån i söder till Kalixälven i norr
 - Uppföljning av genomförda fiskpassager (minst 5), biotopåtgärder (minst 5) KaU, Norconsult. Klart 2021.
- Hydraulisk bedömning av den naturliga dämpningen i älvsträckor
- ECO-PEAKING - Metodutveckling av verktyg för bedömning av omfattning av korttidsreglering och åtgärdspotential

